

Vergi Hukuku Mevzuatına İlişkin Anayasa Mahkemesi ve Danıştay Kararları

2025

Av. Canan Doksat
Av. Beyza Günsel Sürücü
Av. Sena Coşkun
Stj. Av. Pelin Mutlu

#	Kararın Künyesi ve İlgili Resmî Gazete	Erişim Bağlantısı	Kararın Özeti
1	10.04.2025 Tarih ve E. 2023/3189, K. 2025/1737 Sayılı Danıştay 3. Daire Kararı	10.04.2025 Sayı: E. 2023/3189 K. 2025/1737	Uyuşmazlık, davacı şirketin sahibi olduğu tescilli markaları ilişkili kişilere bedelsiz kullandırıp kullandırmadığı, bu suretle transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı yapılıp yapılmadığı ve buna bağlı olarak kurum kazancına matrah farkı eklenmesi ile geçmiş yıl zararlarının azaltılmasına ilişkin işlemlerin hukuka uygun olup olmadığına ilişkindir. Vergi incelemesinde; davacı şirkete ait markaların, ilişkili kişiler tarafından işletilen hastanelerde tabela, ruhsat ve faturalarda kullanıldığı, ancak bu kullanım karşılığında ayrı bir marka kullanım bedeli faturası düzenlenmediği ve transfer fiyatlandırması raporlarında bu hususa yer verilmediği tespit edilmiştir. Bu nedenle markaların bedelsiz kullandırıldığı kabul edilerek, dış emsal araştırmasına dayalı şekilde belirlenen bedel üzerinden hazine zararı oluşan şirketler bakımından matrah farkı hesaplanmış ve kurum kazancına ekleme yapılmıştır. Danıştay, marka kullanımının gayri maddi hak niteliğinde olduğunu, transfer fiyatlandırması analizinde öncelikle iç emsalin kullanılmasının gerektiğini, ancak somut olayda; marka kullanımına ilişkin ayrı bir sözleşme, fatura, hesaplama veya transfer fiyatlandırması raporu bulunmadığını, merkez giderlerinin dağıtımına ilişkin faturaların marka kullanım bedeli olarak kabul edilemeyeceğini, bu nedenle güvenilir bir iç emsal bulunmadığını ve bu durumda dış emsal araştırmasına gidilmesinin hukuka uygun olduğunu tespit etmiştir. Danıştay ayrıca, dış emsalin aynı sektörde faaliyet gösteren ve markasını ilişkili kişilere kullandıran karşılaştırılabilir bir şirketten alınmış olmasını yeterli bulmuş ve belirlenen emsal bedel üzerinden yapılan matrah farkı hesaplamasında hukuka aykırılık bulunmadığına hükmetmiştir. Bu karar ile Danıştay (i) marka kullanım bedelinin, genel gider yansıtması veya örtük tahsilat iddialarıyla değil, somut, belgelendirilmiş ve transfer fiyatlandırması ilkelerine uygun şekilde ispatlanması gerektiğini (ii) aksi hâlde, bedelsiz kullandırma varsayımıyla dış emsal uygulanabileceğini açıkça ortaya koymuştur.
2	09.04.2025 Tarih ve E. 2024/562, K. 2025/258 Sayılı Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Kararı	09.04.2025 Sayı: E.2024/562, K. 2025/258	Uyuşmazlık; davacı şirketin 2018 hesap döneminde kasa hesabında izlenen yüksek tutardaki nakit paranın 7.000 TL'yi aşan kısmının şirket ortaklarına kullandırıldığı ve bu suretle transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımında bulunulduğu iddiasıyla re'sen tarh edilen kurumlar vergisi, geçici vergiler, gelir (stopaj) vergisi, vergi ziyai cezaları ile ayrıca beyan dışı bırakılan faiz geliri nedeniyle kesilen özel usulsüzlük cezasına ilişkindir. Bölge İdare Mahkemesince verilen ısrar kararının temyizen incelenmesi Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulunca yapılmıştır. Vergi inceleme raporunda; davacı şirketin kasa hesabında 7.000 TL'yi aşan tutarların bulunduğu, bu tutarların ortaklara bedelsiz kullandırıldığı ve buna rağmen faiz geliri hesaplanmadığı tespit edilmiştir. Bu tespitler esas alınarak, transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı yapıldığı kabul edilmiş; ilgili vergiler ve cezalar tarh edilmiştir. Vergi Mahkemesi, kasa bakiyesinin yüksek olmasının tek başına örtülü kazanç dağıtımı yapıldığını göstermeyeceği, somut ve hukuken geçerli tespitler bulunmadığı gerekçesiyle vergileri ve cezaları kaldırmıştır. Bölge İdare Mahkemesi ise kısmen kaldırma, kısmen davanın reddi yönünde karar vermiş; Danıştay Dokuzuncu Dairesi bu kararı kısmen bozmuş, kısmen onamıştır. Bunun üzerine Bölge İdare Mahkemesi bozulan kısım yönünden ısrar kararı vermiştir. Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu, transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımının varlığından söz edilebilmesi için, ilişkili kişilere emsallere uygunluk ilkesine aykırı şekilde bir menfaat sağlandığının somut ve hukuken geçerli tespitlerle ortaya konulması gerektiğini vurgulamıştır. Uyuşmazlıkta; davacı şirketin kasa hesabında yer alan bakiyelerin yüksek seyrettiğine ilişkin tespitin tek başına örtülü kazanç dağıtımını kanıtlamaya yeterli olmadığı, ortaklara fiilen bedelsiz kullandırma yapıldığına ilişkin varsayım dışında somut delil bulunmadığı değerlendirilmiştir. Bu nedenle, eksik inceleme ve varsayıma dayalı olarak yapılan tarhiyatta hukuka uygunluk bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu, Danıştay Dokuzuncu Dairesi'nin bozma kararında yer alan hukuksal neden ve gerekçeleri benimseyerek, Bölge İdare Mahkemesinin ısrar kararının bu gerekçelere aykırı olduğunu kabul etmiştir. Dolayısıyla, davacının temyiz isteminin kabulüne, Bölge İdare Mahkemesinin ısrar kararının bozulmasına, oyçokluğuyla karar vermiştir.

#	Kararın Künyesi ve İlgili Resmî Gazete	Erişim Bağlantısı	Kararın Özeti
3	10.02.2025 Tarih ve E. 2024/5700 K. YD Sayılı Danıştay 3. Daire Kararı	10.02.2025 Sayı: E. 2024/5700 K. YD	Uyuşmazlık; 28.09.2024 tarihli ve 32676 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 23 Seri No’lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği ile, 1 Seri No’lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği’ne (“KV Genel Tebliğ”) eklenen “32.5. Yurtiçi asgari kurumlar vergisi” bölümünün 32.5.4. ve 32.5.6. alt bölümlerinin yedinci paragrafları ile 32.5.6. alt bölümünde yer alan üçüncü ve beşinci örneklerin, geçmiş yıl zararlarına ilişkin kısımlarının iptali ve yürütmenin durdurulması istemine ilişkindir. Dava konusu Tebliğ düzenlemeleri ile; beyannamelerde indirim konusu yapılan geçmiş yıl zararlarının, yurt içi asgari kurumlar vergisi matrahından düşülmeyeceği ve bu zararların asgari kurumlar vergisinin hesaplanmasında dikkate alınacağı öngörülmüştür. Uygulamaya ilişkin olarak Tebliğ’de yer verilen örneklerde de geçmiş yıl zararları matrahtan indirilmeksizin asgari kurumlar vergisi hesaplanmıştır. Danıştay, Anayasa’nın 73. maddesinde yer alan vergilerin kanuniliği ilkesi uyarınca, vergilendirmenin temel unsurlarının kanunla belirlenmesi gerektiğini; idareye ancak kanunla çerçevesi çizilen alanlarda açıklayıcı ve tamamlayıcı düzenleme yapma yetkisi tanınabileceğini belirtmiştir. KVK’nin 32/C maddesinde, yurt içi asgari kurumlar vergisinin hesaplanmasına ilişkin olarak, indirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancının %10’undan az olamayacağı kuralının getirildiği; asgari vergi matrahından yalnızca maddede açıkça sayılan istisna ve indirimlerin düşülebileceğinin düzenlendiği, geçmiş yıl zararlarının asgari vergi matrahından düşülmeyeceğine ilişkin kanuni bir düzenleme veya idareye verilmiş bir yetki bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda, Tebliğ ile geçmiş yıl zararlarının asgari kurumlar vergisi matrahında dikkate alınmasına yönelik getirilen düzenlemenin, kanunda öngörülmeyen yeni bir kural ihdas ettiği ve vergilendirmenin kanuniliği ilkesine aykırılık oluşturduğu değerlendirilmiştir. Ayrıca, düzenlemenin uygulanması hâlinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Danıştay 3. Dairesi, yürütmenin durdurulması isteminin kabulüne, KV Genel Tebliğ’in “32.5. Yurtiçi asgari kurumlar vergisi” bölümünün 32.5.4. ve 32.5.6. alt bölümlerinin yedinci paragrafları ile 32.5.6. alt bölümünde yer alan üçüncü ve beşinci örneklerin, geçmiş yıl zararlarına ilişkin kısımlarının yürütmesinin durdurulmasına oybirliğiyle karar vermiştir.
4	17.06.2025 Tarih ve E.2022/91, K.2025/133 Sayılı Karar 5 Aralık 2025 Tarih ve 33098 Sayılı Resmî Gazete	05.12.2025 Sayı: 33098	26.05.2022 tarihli ve 7407 sayılı Kanun’un 12. maddesiyle KVK’nin geçici 14. maddesinde yapılan değişikliklerin Anayasa’nın Başlangıç kısmı, 2., 5., 6., 7., 10., 13., 14., 15., 35., 36., 38., 40., 48., 65., 73., 87., 90., 123., 125., 127., 153., 160., 165., 167.maddelerine aykırılığı iddiası ile iptali istendi. İptal istemi, KVK’nin geçici 14. maddesinde yer alan ve yabancı paraların Türk Lirasına çevrilmesinden kaynaklanan kur farkı kazançlarına ilişkin istisna hükümlerinin kapsamını düzenleyen kurallara yöneliktir. Geçici 14. maddede 2021 yılı sonu bilançolarında yer alan yabancı paraların, belirlenen süre içinde Türk Lirasına çevrilmesi hâlinde kur farkı kazançlarının kurumlar vergisinden istisna edileceği, bu kapsamdaki hesaplamalarda istisnanın hangi dönemlere ve hangi kazanç unsurlarına uygulanacağını madde metniyle belirlendiği, Türk Lirasına çevrilen hesaplarda dönem sonu değerlemesinden kaynaklanan kazançlar ile vade sonunda elde edilen faiz ve kâr paylarının da istisna kapsamında değerlendirileceği öngörülür. Ayrıca maddeye eklenen hükümlerde; Türk Lirası mevduat veya katılma hesabı açılması hâlinde istisna uygulamasına devam edileceği, hesapların vadesi ve istisna oranlarının Cumhurbaşkanı tarafından belirlenebileceği, istisna kapsamında tutulan tutarlar nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergilerin gecikme faiziyle birlikte tahsil olunacağı düzenlenir. Anayasa Mahkemesi’nce (i) kur farkı kazançlarına uygulanan istisna hükümlerinin kapsamının kanun koyucunun takdir yetkisi içinde belirlendiğine, (ii) geçici madde kapsamındaki düzenlemelerin Anayasa’nın mülkiyet hakkı ve hukuk devleti ilkeleri yönünden incelendiğine, (iii) vergi istisnasının uygulanma dönemlerini ve kapsamını belirleyen ibarelerin Anayasa’ya aykırılık oluşturduğuna ilişkin ileri sürülen iddiaların yerinde olmadığı sonucuna ulaşıldı. Bu çerçevede KVK’nin geçici 14. maddesindeki vergisel düzenlemelere yönelik iptal talepleri reddedildi.

#	Kararın Künyesi ve İlgili Resmî Gazete	Erişim Bağlantısı	Kararın Özeti
5	25.03.2025 Tarih ve 2022/11809 Başvuru Sayılı Karar 1 Aralık 2025 Tarih ve 33094 Sayılı Resmî Gazete	01.12.2025 Sayı: 33094	Başvuru, başvurucunun sattığı eser nedeniyle tahsil edilen ve daha sonra iade edilen gelir vergisi tevkifatına ilişkin tecilli faiz ödemesi talebinin idare ve derece mahkemeleri tarafından reddedilmesi neticesinde mülkiyet hakkı ile adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir. Başvurucu eser satışı nedeniyle adına gelir vergisi tevkifatı yapıldığını, bunun hatalı olduğunu belirterek 2019 yılında düzeltme başvurusu yaptığını; idarenin tevkifatı iade ettiğini bildirmiştir. Başvurucu bu kez tecilli faiz ödenmesi talebiyle 17.08.2020’de şikâyet başvurusunda bulunmuş, idare talebi reddetmiştir. Vergi Mahkemesi, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun (“VUK”) 112/4. maddesi gereğince iade edilecek tutara faiz ödenmesi gerektiği gerekçesiyle davayı kabul etmiştir. Bölge İdare Mahkemesi vergi mahkemesi kararını bozarak vergi hatası kapsamında yapılan iadelerde tecilli faiz ödenemeyeceği gerekçesiyle davanın reddine karar vermiştir. Karar’a konu olan olay açısından Anayasa Mahkemesi’nce (i) VUK’un 112/4. maddesi ve Danıştay içtihadı dikkate alındığında derece mahkemesi kararının başvurucunun durumuna bağlı olarak öngörülemez bir yorum içerdiği, (ii) mahkemelerin başvurucunun lehine olan vergi mahkemesi kararını bozarak davayı reddederken ilgili maddelerin kapsamını daralttığı, (iii) bu yaklaşımın başvurucuda hakkın ihlal edildiğine dair makul bir kanaat oluşturduğu tespit edildi. Dolayısıyla, Anayasa Mahkemesi bölge idare mahkemesi yorumunun keyfilik içerdiği ve başvurucuda haklı bir ihlal kanaati oluşturduğu gerekçesiyle iddianın kabul edilebilir olduğuna, adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verdi.
6	07.05.2025 Tarih ve E.2024/136, K.2025/108 Sayılı Karar 07 Ağustos 2025 Tarih ve 32979 Sayılı Resmî Gazete	07.08.2025 Sayı: 32979	Başvuru, ihtirazi kayıtla verdiği kurumlar vergisi beyannamesine istinaden tahakkuk ettirilen ek verginin kaldırılması istemine ilişkindir. Başvurucu mahkeme, deprem bölgesinde fiilen faaliyet göstermesine rağmen mükellefiyet kaydı başka bir ilde olduğu için ek vergi muafiyetinden yararlanamayan mükellefler açısından eşitlik ilkesinin ihlal edildiğinden bahisle 09.03.2023 tarihli ve 7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 10. maddesinin (27) numaralı fıkrasının beşinci cümlesinde yer alan “...kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunanlar...” ibaresinin iptali için başvuruda bulunmuştur. Anayasa Mahkemesi, benzer durumda olan iki grup mükellef arasında farklılık yaratıldığını kabul etmekle birlikte bu farklılığın objektif, makul ve orantılı gerekçelere dayandığını; ek verginin tek seferlik ve depremin finansmanı amacıyla getirildiğini; muafiyet ölçütü olarak mükellefiyet kaydının esas alınmasının uygulanabilirlik açısından makul olduğunu değerlendirmiştir. Anayasa Mahkemesi, ek verginin yararlanılan indirim ve istisna tutarları üzerinden hesaplandığını ve uygulamada orantısız bir mali yük oluşturmadığını belirtmiş; itiraz konusu ibarenin Anayasa’nın 10. maddesinde yer alan eşitlik ilkesine aykırılık teşkil etmediği sonucuna varmıştır. Ayrıca, Anayasa’nın 73. maddesi yönünden ayrıca bir değerlendirme yapılmasına gerek görülmemiştir. 7440 sayılı Kanun’un 10. maddesinin (27) numaralı fıkrasının beşinci cümlesinde yer alan “...kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunanlar...” ibaresinin Anayasa’ya aykırı olmadığına ve itirazın oybirliğiyle reddine karar verilmiştir.
7	22.04.2025 Tarih ve E.2024/240, K.2025/100 Sayılı Karar 26 Haziran 2025 Tarih ve 32938 Sayılı Resmî Gazete	26.06.2025 Sayı: 32938	Uyuşmazlık, engellilik oranı %90’dan az olan bireylerin araç alımlarında ÖTV istisnasından yararlanabilmek için araçları bizzat kullanma şartına bağlanmasının Anayasa’ya aykırı olup olmadığına ilişkindir. Anayasa Mahkemesi’nin değerlendirmesi uyarınca; söz konusu kural, engellilik oranı %90’dan az olan bireylerin sadece aracı bizzat kullanabilecek durumda olmaları halinde ÖTV istisnasından yararlanmasına imkân tanımakla birlikte, sürücü belgesi alamayacak durumda olan (örneğin zihinsel veya fiziksel yetersizlik nedeniyle) engelliler, bu koşulu sağlayamadıklarından istisnadan yararlanamamaktadır. Bu durum, engellilik derecesi %90’ın altında olup aracı kullanamayacak durumda olan bireyler açısından hem sosyal devlet ilkesiyle bağdaşmamakta hem de eşitlik ilkesine aykırılık teşkil etmektedir. Kural, benzer durumda bulunan bireyler arasında makul ve nesnel bir nedene dayanmayan ayırım yaptığından Anayasa’nın 2., 10. ve 61. maddelerine aykırıdır. Sonuç olarak söz konusu kuralın Anayasa’ya aykırı olduğuna ve iptaline oybirliğiyle karar verilmiştir. İptal kararı, oluşacak hukuki boşluğun kamu yararına zarar vermemesi amacıyla kararın Resmî Gazete’de yayımlanmasından 9 ay sonra yürürlüğe girecektir.

#	Kararın Künyesi ve İlgili Resmî Gazete	Erişim Bağlantısı	Kararın Özeti
8	09.04.2025 Tarih ve E.2025/1, K.2025/13 Sayılı Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Kararı 14 Haziran 2025 Tarih ve 32926 Sayılı Resmî Gazete	14.06.2025 Sayı: 32926	Karar'ın konusu, özel esaslara tabi mükellefler kapsamına alınma işleminin, bu işlemin tesis edildiği tarihte vergi mükellefiyeti bulunmayan gerçek ve tüzel kişiler açısından dava açma ehliyetinin bulunup bulunmadığına ilişkindir. Adana ve Konya Bölge İdare Mahkemeleri tarafından, vergi mükellefiyeti bulunmayan kişiler hakkında tesis edilen özel esaslara alınma işlemlerine karşı açılan davalarda birbirinden farklı nitelikte kararlar verilmiş olması nedeniyle, ortaya çıkan içtihat aykırılığının giderilmesi amacıyla uyuşmazlık Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu önüne taşınmıştır. Danıştay tarafından yapılan değerlendirmede özetle; (i) özel esaslara alınma işlemlerinin, yalnızca aktif vergi mükellefiyeti bulunan kişilerle sınırlı olmadığı, mükellefiyeti sona ermiş veya işlem tarihinde mükellefiyeti bulunmayan gerçek ve tüzel kişilere de yöneltilebileceği, (ii) özel esaslara tabi mükellefler listesine alınmanın, kişinin ticari ilişkilerini, vergi ilişkilerini ve gelecekteki mükellefiyet tesisini etkileyebileceğinden hukuki sonuçlar doğurduğunu, (iii) dolayısıyla mükellefiyet kaydı bulunmasa dahi bu kişilerin güncel, kişisel ve meşru bir menfaati olduğunun kabul edilmesi gerektiğini belirtir. Bu çerçevede, vergi mükellefiyet kaydı bulunmasa dahi, özel esaslara alınma işlemi nedeniyle ilgililerin güncel, kişisel ve meşru bir menfaatlerinin ihlal edilme ihtimalinin bulunduğu değerlendirilir. Kurul, söz konusu tespitler ışığında, mükellefiyet kaydı bulunmayan gerçek ve tüzel kişilerin de özel esaslara alınma işlemlerine karşı dava açma ehliyetine sahip oldukları sonucuna ulaşmıştır.
9	26.02.2025 Tarih ve E. 2024/6, K.2025/1 Sayılı Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Kararı 12 Haziran 2025 Tarih ve 32924 Sayılı Resmî Gazete	12.06.2025 Sayı: 32924	Uyuşmazlık, emlak vergisine esas asgari arsa metrekare birim değerlerinin takdir komisyonlarınca belirlenmesinde ada, parsel, site, alışveriş merkezi gibi alanların “değer bakımından farklı bölge” kabul edilip edilemeyeceği hususundadır. İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 7. Vergi Dava Dairesi, bilirkişi raporuna dayanarak parsel bazında ayrı değer takdirini hukuka uygun bulmuş ve davayı reddetmiştir. Buna karşılık, İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 5. Vergi Dava Dairesi, parsel bazında ayrıca değer takdirinin mümkün olmadığı gerekçesiyle işlemi iptal etmiştir. Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu, 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu (“EMK”) ve VUK hükümlerine göre her mahallenin cadde, sokak veya değer bakımından farklı bölgeleri itibarıyla değer takdirinin yapılabileceğini, bu kapsamda ada, parsel, site ve alışveriş merkezi gibi alanların da farklı bölge kabul edilerek ayrıca değer takdirinin mümkün olduğunu karara bağlamıştır. Kurul, “değer bakımından farklı bölge” kavramının yalnızca turistik bölgeler veya parsellenmemiş arazilerle sınırlı olmadığını, farklı bölgeler için yapılacak değer takdirlerinin de yargı denetimine tabi olduğunu vurgulamıştır. Kararın karşı oyunda ise, ada ve parsel bazında ayrı değer takdirinin EMK’nın lafzına uygun olmadığı, bunun vergide eşitlik ve genellik ilkelerine aykırılık doğuracağı, değer bakımından farklı bölge belirlemesinin yalnızca turistik bölgeler ve arsa sayılacak parsellenmemiş arazilerle sınırlı tutulması gerektiği belirtilmiştir.

#	Kararın Künyesi ve İlgili Resmî Gazete	Erişim Bağlantısı	Kararın Özeti
10	28.05.2025 Tarih ve 2024/5814 Başvuru Sayılı Karar 28 Kasım 2025 Tarih ve 33091 Sayılı Resmî Gazete	28.11.2025 Sayı: 33091	Başvuru, banka hesapları üzerinden fiziki teslim olmaksızın yapılan altın alımı işlemlerinden banka ve sigorta muameleleri vergileri kesilmesi (“BSMV”) nedeniyle mülkiyet hakkı ve adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir. 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu’nun 28. maddesine göre, banka ve sigorta şirketlerinin her ne şekilde olursa olsun yapmış oldukları bütün muameleler dolayısıyla kendi lehlerine aldıkları paralar BSMV’ye tabidir. Aynı Kanun’un 31. maddesine göre kambiyo alım ve satım muamelelerinde kambiyo satışlarının tutarı vergiye matrah olur. Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar’ın 2. maddesinde döviz (kambiyo), efektif dahil yabancı parayla ödemeyi sağlayan her nevi hesap, belge ve vasıtaları ifade eder. Karara konu olan olayda, aralarında yakın akrabalık ilişkisi bulunan başvurulcular ve vekillerince gerçekleştirilen altın alış işlemleri sırasında tevkif suretiyle tahsil edilen BSMV vergilendirme işleminin iptali ve iadesi talebiyle açılan 1600’ün üzerinde dava açmıştır. İadesi istenen BSMV tutarları 0,50- 4 TL arasında değişmektedir. Mahkeme kararlarının gerekçelerinde başvurulcular vekilinin kendisinin ve eşinin akrabaları adına 1.000’den fazla dava açtığı, başvurulcuların banka hesapları üzerinden her gün yaklaşık 0,40 gram altın alımı yaparak ayrı ayrı dava açtığı ve başvurulcular vekilinin dava konusu işlemleri vekâlet ücreti kazanmak amacıyla gerçekleştirdiğinin anlaşıldığı hususlarına yer verilmiştir. Anayasa Mahkemesi, bireysel başvuru usulünün amacına açıkça aykırı olan ve Anayasa Mahkemesi’nin başvuruyu gereği gibi değerlendirmesini engelleyen davranışların başvuru hakkının kötüye kullanılması olarak değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiş ve bu kapsamda özellikle Anayasa Mahkemesi’ni yanıltmak amacıyla gerçek olmayan maddi vakıalara dayanılması, başvurunun değerlendirilmesi noktasında esaslı olan bir unsur hakkında bilgi verilmemesi, hakaret, tehdit veya tahrik edici bir üslup kullanılması ile söz konusu başvuru yolu kapsamında ihlalin tespiti ile ihlal ve sonuçlarının ortadan kaldırılmasına ilişkin amaçla bağdaşmayacak surette içeriksiz bir başvuruda bulunulması durumunda başvuru hakkının kötüye kullanıldığı kabul edilebileceğini vurgulamıştır. Anayasa Mahkemesi, hukuk sistemindeki boşluklardan yararlanılarak haksız ve fahiş şekilde vekâlet ücreti almak amacıyla kişiler ya da kamuya karşı gerçek bir temeli olmayan ve bir hakkın korunmasını amaçlamayan çok sayıda dava açılması ve bu davaların bireysel başvuruya konu edilmesinin de kötüye kullanma teşkil edebileceğini açıkça ifade etmiştir. Anayasa Mahkemesi, mahkemelerin görevi önlerine gelen uyuşmazlıkların çözümü ve adaletin sağlanması olduğunu ve bu bağlamda mahkemelerin suni uyuşmazlıklar oluşturularak kişisel zenginleşme aracı olarak kullanılmasına cevaz verilmemesi gerektiğini vurgulamıştır. Başvuruya konu olayda, başvurulcuların banka hesaplarındaki tasarruflarının değerlendirilmesi amacından ziyade, vergi kesintisi yapılması yönündeki idari uygulama değişikliğinin sistemsal olarak kanuni dayanağının sorunlu olmasından yola çıkarak hareket ettikleri değerlendirilmiş olup aralarında yakın akrabalık ilişkisi bulunduğu da anlaşılan başvurulcular ve vekillerince gerçekleştirilen altın alış işlemleri üzerine kesilen BSMV’lerin iptali ve iadesi talebiyle açılan davaların gerçek bir uyuşmazlığa dayanmadığı ve hükmedilmesi olası çok sayıda vekâlet ücretine odaklanılarak davaların suni olarak oluşturulduğu gözlemlenmiştir. Başvurulcular vekili vergi mahkemelerinde yüzlerce dava açarak bu mahkemelerin iş yüklerinin ciddi şekilde artmasına ve yaşanan emek kaybı nedeniyle bu mahkemelerde görülen davaların yargılama sürelerinin uzamasına neden olmuş ve başvurulcular vekilinin bu davaların bir kısmını bireysel başvuruya da konu ederek benzer bir tutumu Anayasa Mahkemesi nezdinde de sürdürdüğü tespit edilmiştir. Somut olayın koşulları bir bütün olarak değerlendirildiğinde dava ve bireysel başvuru hakkının açıkça kötüye kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Anayasa Mahkemesi, başvurunun 13 davaya ilişkin kısmının süre aşımı nedeniyle kabul edilemez olduğuna, başvurunun geriye kalan 366 davaya ilişkin kısmının başvuru hakkının kötüye kullanılması nedeniyle reddine ve başvurulcuların 2.000 TL disiplin para cezası ile ayrı ayrı cezalandırılmasına karar vermiştir.
11	28.01.2025 Tarih E. 2025/12, K. 2025/228 Sayılı Danıştay 7. Daire Kararı 26.03.2025 Tarih ve 32853 Sayılı Resmî Gazete	26.03.2025 Sayı: 32853	Davacı adına tescilli serbest dolaşıma giriş beyannameleri muhteviyatı eşyanın kıymetinin tespiti amacıyla istenilen bilgi ve belgelerin süresinde ibraz edilmediğinden bahisle 4458 sayılı Gümrük Kanunu’nun 241. maddesinin 6. fıkrası uyarınca karara bağlanan usulsüzlük cezasına vaki itirazın reddine dair işlemin iptali istemiyle dava açılmıştır. İlk derece mahkemesi; Gümrük Kanunu’nda tebligata ilişkin özel bir düzenleme bulunmadığını, bu nedenle davalı gümrük idaresinin tebligat işlemlerini Tebligat Kanunu hükümleri uyarınca gerçekleştirmesi gerektiğini, bu kapsamda öncelikle KEP adresine tebligat yapılmasının esas olduğunu, KEP adresine tebligatın mümkün olmaması hâlinde ise tebligatın posta yoluyla yapılması gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca, davacının KEP adresine gönderilen ancak davacı tarafından okunmamış olan ceza kararına ilişkin tebligat işleminin usulsüz olduğu sonucuna varmış, söz konusu bilgi ve belge isteme yazısının usule uygun şekilde tebliğ edilmemesi nedeniyle davacı hakkında tesis edilen usulsüzlük cezasının hukuka uygun olmadığına kanaat getirmiştir. Bu gerekçelerle, dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir. Danıştay ise para cezası kararlarının dayanağı bilgi belge isteme yazısının davacıya internet vergi dairesi portal kanalıyla 16.09.2020 tarihinde gönderildiğini ve beşinci gün olan 21.09.2020 tarihinde elektronik ortamda tebliğ edilmiş sayılması gerektiğini belirterek bu durum gözetilmeden işlemi iptal eden mahkeme kararının hukuka aykırı olduğuna kanaat getirmiştir. Bu kapsamda, ilk derece mahkemesi kararının kanun yararına bozulmasına karar verilmiştir.

#	Kararın Künyesi ve İlgili Resmî Gazete	Erişim Bağlantısı	Kararın Özeti
12	22.07.2025 Tarih ve E.2024/54, K.2025/163 Sayılı Karar 09 Aralık 2025 Tarih ve 33102 Sayılı Resmî Gazete	09.12.2025 Sayı: 33102	Anayasa Mahkemesi, 27.12.2023 tarihli ve 7491 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un çeşitli maddelerinin Anayasa'ya aykırı olduğu iddiasıyla açılan iptal davasını incelemiştir. İnceleme, başta VUK mükerrer 413. madde, 5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığı Kanunu'nda ("5345 Sayılı Kanun") yapılan değişiklikler, Katma Değer Vergisi Kanunu'na ("KDVK") ilişkin ibare değişiklikleri ve KVK'ye eklenen geçici 14. madde kapsamında gerçekleştirilmiştir. Mahkeme, VUK'a eklenen mükerrer 413. madde yönünden; mükelleflere ve üçüncü kişilere ait verilerin, katılma payı karşılığında paylaşılmasına imkân tanıyan düzenlemeyi, hukuk devleti ilkesi, kişisel verilerin korunması, belirlilik ve yasama yetkisinin devredilmezliği ilkeleri çerçevesinde değerlendirmiştir. Düzenlemede, paylaşılabilecek verilerin kapsamı, kullanım amacı ve sınırlarının yeterince açık ve öngörülebilir şekilde belirlenmediği, bu yönüyle idareye geniş bir takdir alanı tanındığı tespit edilmiştir. 5345 Sayılı Kanun'un 27. maddesinde yapılan değişiklikler bakımından Anayasa Mahkemesi; Gelir İdaresi Başkanlığı'na elektronik ortamda her türlü bilgi, veri ve istatistiği talep etme, risk analizi yapma ve vergiye gönüllü uyum düzeyini ölçme yetkisi tanıyan hükümlerin, kanunilik ve belirlilik ilkeleri açısından incelenmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu kapsamda, yetkinin kapsamı ve sınırlarının kanunla yeterince çizilip çizilmediği değerlendirilmiştir. KDVK 36. maddesinde yapılan incelemede; indirim ve iade hakkına ilişkin düzenlemenin lafzı dikkate alınarak, mükelleflerin vergisel hak ve yükümlülüklerinin kanunla açıkça belirlenip belirlenmediği hususu ele alınmıştır. KVK'ye eklenen Geçici 14. madde bakımından ise Anayasa Mahkemesi, döviz tevdiat ve katılım hesapları ile yabancı para cinsinden varlıkların Türk Lirasına dönüşümüne ilişkin getirilen istisna hükümlerini, vergide kanunilik, hukuki güvenlik ve öngörülebilirlik ilkeleri çerçevesinde incelemiştir. Anayasa Mahkemesi, gerçekleştirdiği incelemelerin sonucunda aşağıdaki sonuçlara ulaşmıştır: - VUK'a eklenen mükerrer madde 413 ile Gelir İdaresi Başkanlığı sistemlerinde yer alan bazı verilerin katılma payı karşılığında paylaşılmasına imkân tanıyan düzenlemenin, doğrudan vergi yükümlülüğü ihdas etmediği ve kanunda genel çerçevesi çizilmiş bir kamu hizmeti bedeline ilişkin olduğu gerekçesiyle Anayasa'ya aykırı olmadığına hükmetmiştir. - Benzer şekilde, 5345 sayılı Kanun'un 27. maddesinde Gelir İdaresi Başkanlığı'na tanınan veri toplama ve risk analizi yapma yetkisinin kurumun vergilendirmeye ilişkin görevlerinin doğal sonucu olduğu ve belirlilik ile ölçülülük ilkelerini ihlal etmediği değerlendirilerek iptal talebi reddedilmiştir. - KDVK'nin 36.maddesinde yer alan "...veya iade..." ibareleri yönünden yaptığı incelemede; katma değer vergisinde iade hakkının vergilendirmeye ilişkin temel unsurlardan biri olduğunu, bu hakkın kapsamının daraltılması veya kaldırılmasının ancak kanunla ve açık sınırlar içinde düzenlenebileceğini vurgulamıştır. Düzenlemenin, iade hakkının kapsamını belirleme konusunda yürütmeye çerçevesi çizilmemiş geniş bir takdir yetkisi tanıdığı, bu hâliyle yasama yetkisinin devredilmezliği ve vergide kanunilik ilkeleriyle bağdaşmadığı sonucuna varılmıştır. Dolayısıyla, anılan ifadenin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline karar verilmiştir. - Son olarak, KVK'ye eklenen geçici 14. maddeye ilişkin süre uzatımı ve ek fıkra düzenlemeleri, Anayasa Mahkemesi tarafından geçici ve istisnai nitelikte mali tedbirler olarak değerlendirilmiş; istisnanın kapsamı, süresi ve şartlarının kanunda açıkça belirlendiği belirtilerek vergide kanunilik ve hukuki güvenlik ilkelerine aykırılık bulunmadığı sonucuna ulaşmıştır. Dolayısıyla, söz konusu düzenlemeler yönünden iptal talepleri reddedilmiştir.

#	Kararın Künyesi ve İlgili Resmî Gazete	Erişim Bağlantısı	Kararın Özeti
13	10.09.2025 Tarih ve E. 2024/94, K. 2025/179 Sayılı Karar 23 Aralık 2025 Tarih ve 33116 Sayılı Resmî Gazete	23.12.2025 Sayı: 33116	Anayasa Mahkemesi, İstanbul Anadolu 16. İcra Hukuk Mahkemesi tarafından yapılan itiraz başvurusu kapsamında; 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun (“GVK”) 94. maddesinin, 3. fıkrasının Anayasa’ya aykırı olup olmadığını inceledi. İnceleme, Anayasa’nın 2., 5., 35. ve 73. maddeleri çerçevesinde gerçekleştirildi. İtiraz konusu kural ile 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu ile 1136 sayılı Avukatlık Kanunu uyarınca, icra ve iflas müdürlüklerine yatırılanlar dâhil olmak üzere, mahkeme kararıyla karşı tarafa yükletilen vekâlet ücretleri üzerinden, ödemeyi yapanlar tarafından gelir vergisi tevkifatı yapılması öngörülür. Anayasa Mahkemesi, vergilerin kanuniliği ilkesini Anayasa’nın 73. maddesi kapsamında ele alıp; vergi yükümlülüğünün unsurlarının kanunla belirlenmesinin hukuki güvenlik ve belirlilik ilkelerinin gereği olduğunu belirtti. Vergilendirmede belirlilik ilkesinin, vergisel sonuçların önceden öngörülebilir olmasını zorunlu kıldığı ifade edildi. Vergi hukukunda vergiyi doğuran olayın gerçekleşmesi ve gelirin elde edilmesi kavramları, GVK ve VUK hükümleri çerçevesinde değerlendirildi. Bu kapsamda, itiraz konusu düzenlemenin, mevcut bir vergi alacağının güvence altına alınmasına yönelik olduğu; tevkifatın vergi sorumluluğu kapsamında öngörüldüğü ve gelir vergisinin nihai yükümlüsünü değiştirmedeği tespit edildi. Anayasa Mahkemesi, düzenlemenin vergi güvenliğini sağlama ve kayıt dışılığın önlenmesi amacına yönelik olduğuna, kamu yararı taşıdığına, kanun koyucunun takdir yetkisi kapsamında kaldığına ve ölçülülük ilkesini ihlal etmediğine, dolayısıyla ilgili hükmün Anayasa’ya aykırı olmadığına oyçokluğuyla karar verdi.
14	08.10.2025 Tarih ve E.2024/103, K.2025/201 Sayılı Karar 23 Aralık 2025 Tarih ve 33116 Sayılı Resmî Gazete	24.12.2025 Sayı: 33117	Anayasa Mahkemesi, Küçükçekmece 5. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından yapılan itiraz başvurusu kapsamında; 492 sayılı Harçlar Kanunu’nun 28. maddesinin 1. fıkrasında yer alan, karar ve ilam harçlarının dörtte birinin peşin, geri kalanının kararın tebliğinden itibaren bir ay içinde ödeneceğine ilişkin hükümde yer alan “kararın tebliğinden itibaren” ibaresinin Anayasa’ya aykırı olup olmadığını inceledi. İnceleme, Anayasa’nın 13., 35. ve 36. maddeleri çerçevesinde gerçekleştirildi. İtiraz konusu düzenlemede, karar ve ilam harçlarının dörtte birinin peşin, kalan kısmının ise kararın tebliğinden itibaren belirli süre içinde ödenmesi öngörülür; bakiye harcın süresinde ödenmemesi hâlinde cebri icra yoluna başvurulmasına engel teşkil etmediği hükme bağlanır. Anayasa Mahkemesi, mülkiyet hakkı ve mahkemeye erişim hakkını Anayasa’nın 35. ve 36. maddeleri kapsamında ele almıştır. Daha önceki Anayasa Mahkemesi içtihatlarında atıfla, kamulaştırmasız el atma nedeniyle açılan tazminat davalarında davacının harçtan muaf olmamasının, mülkiyet hakkına ölçüsüz müdahale oluşturduğu tespit edilir. Bu kapsamda, “davacısı harçtan muaf olmayan kamulaştırmasız el atma nedeniyle açılan tazminat davaları” yönünden itiraz konusu ibarenin uygulanmasının Anayasa’ya aykırılık doğurduğu değerlendirilir. Buna karşılık, “davacısı harçtan muaf olmayan diğer davalar” bakımından; karar ve ilam harcının oranı ile ödeme zamanının kanunla açık ve öngörülebilir şekilde düzenlendiği, mahkemeye erişim hakkını ölçüsüz biçimde sınırlamadığı ve kamu yararı amacıyla bağdaşır nitelikte olduğu belirtilir. Dolayısıyla, 492 sayılı Harçlar Kanunu’nun 28. maddesinin 1. fıkrasında yer alan “kararın tebliğinden itibaren” ibaresinin, (i) “davacısı harçtan muaf olmayan kamulaştırmasız el atma nedeniyle açılan tazminat davaları” yönünden Anayasa’nın 13., 35. ve 36. maddelerine aykırı olduğuna ve iptaline, (ii) iptal hükmünün Resmî Gazete’de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine, (iii) “Davacısı harçtan muaf olmayan diğer davalar” yönünden ise Anayasa’ya aykırılık bulunmadığına ve itirazın reddine karar verildi. Karar, belirtilen kısımlar yönünden oybirliğiyle, reddedilen kısım yönünden oyçokluğuyla alındı.

İlgili Kişiler

Canan Doksat

Ortak ve Vergi Lideri

canandoksat@erdem-erdem.av.tr

İletişim

İstanbul

Ferko Signature
Büyükdere Caddesi, No. 175 Kat. 3, 34394, Esentepe - Şişli, İstanbul
+90 212 291 73 83 / +90 212 291 73 82

istanbul@erdem-erdem.av.tr

İzmir

1476 Sokak, No. 2, D. 27, Aksoy Plaza Alsancak, İzmir
+90 232 464 66 76 / +90 232 466 01 21

izmir@erdem-erdem.com

Amsterdam

Office 4.31, Strawinskylaan 457, 1077 XX Amsterdam
+31 (0)20 747 1113

amsterdam@erdem-erdem.nl

Yasal Uyarı

Bu çalışma kapsamında yer alan bilgi, belge ve değerlendirmeler sadece bilgilendirme amaçlı olup Erdem & Erdem Ortak Avukatlık Bürosu tarafından hazırlanmıştır. Reklam amacıyla veya Avukatlık Meslek Kuralları'na aykırı olan başka bir amaçla kullanılamaz. Erdem & Erdem tarafından açıkça yazılı olarak izin verilmediği müddetçe bu içeriğe bağlantı verilemez, kaynak gösterilerek alıntı yapılamaz, kısmen veya tamamen kullanılamaz. Bu çalışma kapsamındaki tüm bilgi, belge ve değerlendirmelerin fikri mülkiyet hakları Erdem & Erdem'e aittir ve tüm hakları saklıdır.

www.erdem-erdem.av.tr

ERDEM
&
ERDEM